

גליון שיחת חברים מימי הנחל

י"ז ע"י
איחוד האברכים הצעירים דחסידי ברסלב ירושלים
"מורשת הנחל"

אייר תשע"ט

גליון ל"ד

פורסם ע"י מערכת ברסלב גלובל | info@breslevglobal.com

נקודת החבר

ישראל יצחק ברוין

רק ננקוט לדוגמא, העצה של התבודדות, בודאי היא עצה נפלאה שגם הרבה צדיקים גילו אותה, אולם מה שאנו מקיימים אותה זהו רק בגלל מי שגילה לנו את העצה הזאת, ושעל ידה נוכל לזכות לכל טוב, וכן בכל שאר הדברים, יש לקיים כל דבר רק מחמת שאנו סומכים ובטוחים בכחו של רבינו שגילה לנו אותם.

וכאשר זה הכח היא כל חיותנו וסמיכתנו באמת, אם כן בכל דרך ותחבולה יש לראות לקבל מזה ע"י הספרים, בשימוש הצדיק, וכן ע"י החברים והתלמידים, וכמובן להיות מוכן לעשות הכל במסירות נפש.

גם יש לומר, כי כאשר כחו של רבינו זה כל חיותנו וסמיכתנו הרי שבכל דבר יש לחשוב מה הרבי מלמד אותי בזה הדבר, איך ההסתכלות בכל דבר לפי דברי רבינו הקדוש. אני מניח תפילין - זה בכח רבינו. אני הולך לאן שאני הולך - בכח רבינו ועם רבינו וכו'. בכל דבר אני חושב מה רבינו מלמד אותי ברגע זה, ומה ההתייחסות של רבינו לזה, איני אוכל בגלל שאני מבין כי צריך לאכול, אלא בגלל שבבודאי רבינו רצון רבינו שאני יאכל כדי שיהיה גופי בריא וחזק לעבודת ה' וכדומה. וכאשר נחשוב כן הרי שכל צורת וסדר האכילה תהיה בודאי בענין אחר לגמרי.

וכן בכל דבר רוחני וגם גשמי, אם אני עושה אותם בגלל שאני מבין כך, הרי שאני צריך לכפות עצמי לעשות זאת כמו שרבינו רוצה שייעשה, אבל אם אני עושה זאת מלכתחילה בהתקשרות ואהבה לצדיק מעתה מה שיאמר כי הוא זה אעשה באהבה ובשמחה.

וזו היתה דרגתו הנשגבה של מוהרנ"ת שזרק את שכלו לגמרי, ורק מה שרבינו גילה הוא ידע, כמו שהוא כותב שרבינו מלמד אותנו קמץ אלה. וכמו שכותב ראב"ן כי זה היה הנפ"מ בין מוהרנ"ת לשאר התלמידים.

נחזור לענין ראשון, שעל אף שעדיין לא זכינו לחיות כך בכל עת ורגע ממש, בכל זאת אנו צריכים לסמוך על כחו שאנו נקראים על שמו ומנסים לפי מדרגתנו לציית לו, ובודאי בסוף יביא אותנו לציית לו כראוי בשלימות. וע"י זה להגיע לתכלית שלימות תיקונינו עוד בזה העולם, להחיותנו כיום הזה.

אחי ואהובי חברי וידידי היקרים, חזקו ונתחזקו בכל דרך שהוא, לא לשכוח מכחו הגדול ולקבל ממנו ע"י החברים והתלמידים, הספרים והתבודדות בשדה, וכל שלל ההשארות הקדושות, והעולה על כולם להאמין באמת ובתמים ולקיים זאת בפשיטות "דופיט אויף מיין כח" אמן.

כשאני מתיישב להתחיל להעלות על הכתב דיבורי התחזקות לחברים צץ לי במוחי ניגונו של ר' מרדכי לוזער רובינשטיין: "וואס מיר זענען - זענען מיר, אבער אין דעם הייליגן רבי גלייבן מיר וואס מיר טוהן - טוהן מיר, אבער פון דער אמת'ן צדיק ווייסן מיר" [מה שאנו הנו, אבל ברבינו הקדוש מאמינים אנו. מה שאנו עושים - עושים אנו, אולם מהצדיק האמת יודעים אנו]. ובכן ראשית כל הודו לה' כי טוב, אשרינו! אשרינו שאנו יודעים מהרבי הגדול. על אף הריחוק הגדול שיש בין מעשינו לרצונותינו והגם שאנו עדיין מאוד רחוקים מתפילה בכח ובכוונה כראוי, מניצול הזמן כראוי, משמחה כראוי משמירת עיניים כראוי וכו' וכו' עם כל זה הלא יש לנו את כחו של הצדיק האמת.

אך יש להדגיש, כי לא די שאנו יודעים ממנו, אלא כפי שרבינו הקדוש מלמד אותנו עיקר התקשרות לצדיק היא אהבה שיאהב את הצדיק אהבה שלימה (ליקו"מ קל"ה), ואהבה פירושה לא רק שאנו יודעים ממנו, אלא יש לחזור על כך תמיד באהבה ובהתקשרות עוד ועוד.

הנה רבינו אמר: "דופיט אויף מיין כח" [סמכו על כוחי] (חיי מוהר"ן), ומבאר מוהרנ"ת "כי באמת בודאי צריך האדם לידע חסרונו שאינו ראוי לגאולה ולהתבייש בעצמו הרבה אבל לא שיתקרה עי"ו ח"ו, אדרבא, יאמר בלבו בודאי אני רחוק מאד מאד מגאולה וישועה לפי מעשי הרעים אבל אני בטוח בחסדו הגדול והנפלא ובכח וזכות הצדיקי אמת שהשי"ת יעזור לי ויעשה עמי חסד תמיד כאשר עד הנה עזרנו הרבה" (תפילין ו). וכן מאריך בדבר זה בעוד מקומות בעלים לתרופה ועוד, כי יותר מכל העצות של הצדיק הוא כח הצדיק והזקן דקדושה העולה על הכל. היינו לא שזה עוד עצה בתוך שלל העצות, אלא ענין זה לסמוך על כחו הלא הוא בריח התיכון בכל עניינו של רבינו, לידע ולהאמין, כי גם אם אני כמו שאני יש לי את רבינו ואני סומך עליו ומאמין ובטוח בכחו.

ידוע מה שפירשו אנ"ש שענין הסמיכה היא כמבואר בהלכות תפילה שבעת תפילת שמונה עשרה אסור לסמוך עצמו על שום דבר, וכמבואר בפוסקים סמיכה נקרא כל שאילו יינטל אותו הדבר יפול על הארץ, וכן הסמיכה שאנו סומכים על כחו של רבינו צריך להיות בצורה ובאופן כזה עד כדי שאם רגע אחד יחסר לי הסמיכה והאמונה הזו הרי זה כאילו אין לי כלום...

ובודאי אפשר לראות זאת בחוש, כמה היינו רחוקים בלי עצותיו וכחו של רבינו, אבל העיקר זה להאמין בזה, גם אם אין רואים זאת בחוש.

דבר האיחוד

עם עיניים טוחות בקרקע מבושה על שמאז חודש אדר הגליון לא הופיע...

היינו מומשיכים בסגנון מעין זה, אילולי שם הגליון הוא "מימי הנחל". אשר כשמו כך מטרתו - להשקות ולהחיות נפש כל חי במימי הנחל נובע, ועל כך עלינו לשבח להודות לה' כי אמנם המניעות רבו מספור, אך זהו דווקא ההוכחה שהגליון אכן עושה את פעולתו ורק בעבור זה מניח עצמו הבעל דבר לאורכו ולרחבו להערים קשיים לאורך כל הדרך.

ואפילו אם נאמר אלף פעמים אשרינו, אין אנחנו מספיקים להודות...

סיפור התקרבות

משה גרובר

כמה שנים הוא סיפר לי, ששאל את רבו הגאון הגדול ר' אברהם גנחובסקי זצ"ל מה דעתו על ענין רבינו, נענה ואמר: "הרי יש הסכמות מאוד חשובות על הליקוטי מוהר"ן מגדולי עולם ואם יש לו כאלו הסכמות הינך שואל אותי?". כן היה אבי זצ"ל הכ"מ אומר לי תמיד כי חסידות ברסלב הציל אותי. כנראה שהרגיש כל השנים את כל העובר עלי, וראה כי כאשר הגעתי לברסלב התהפך הכל לטובה.

• • •

כשנסעתי בפעם הראשונה היה לי מניעות עצומות, הזמנתי דרכון יחד עם גיסי וכעבור הזמן הנדרש הגיע רק הדרכון שלו ושלי לא הגיע... כשראיתי שזה לא הולך נבהלתי והחלטתי שבשנה הזו איני נוסע וכעבור שנתיים הלכתי שוב לעשות דרכון, אך כשהייתי צריך לקחת אותו לא רציתי לילך בגלל הבעיות של שמירת עיניים שיש בכל האזור כידוע.

והנה זימן ה' אחד מחברי היקרים שהיה לי לעינים מתחילת התקרבותי ועד הלום והוא מחזק אותי רבות בכל עת, שהתנדב לקחת את הדרכון בשבילי, כמו"כ הציע לי שילווח אותי בכל הנסיעה. וזכיתי ב"ה לשמירה עליונה, ולא הייתי צריך לפתוח את העיניים מהציאה מביתי עד הגיעי לאומן.

אותו שנה סידר אחד מאנ"ש נסיעות לנתב"ג, אך כשהתקשרתי אליו אמר לי שאין לו מקום. לאחר זמן הוא חוזר אלי ואומר לי כי משהו מתחנן אליו לארגן עוד רכב והוא שואל אותי אם ארצה להצטרף, כמובן שנענתי לו בשמחה. בדרך אמרתי לעמיתי הנוסע כי אני מבולבל מאוד, כי זה לי הפעם הראשונה שאני נוסע לאומן, הלה שהתרגש מאוד הציע להיות לי לעוזר בכל יכלתו, וכאשר בדק וראה שאנו נוסעים באותה טיסה הוא הדריך וליווה אותי גם בדרך חזור מאומן, ותודתי העמוקה נתונה לו.

בהגיעי לאומן בפעם הראשונה הרגשתי איך רבינו מקרב אותי בימין קדשו, ומראה לי את הדרך לפי שורש נשמותי. אמרתי בלבי, כי באותן ימים ספורות שזכיתי להשתטח על ציונו הקדוש, הגעתי למה שלא הגעתי בכמה שנים של עבודות קשות.

בנסיעתי הזאת היה לי מעשה פלא, כאשר באותה תקופה היה אחד מבני בוכה שעות ארוכות בלי סיבה מוכחת, וככל שניסו לידע את שורש הדברים לא הצליחו לעלות על כך, אך יצאתי מהבית לנסוע אל עיר עוז לנו, תיכף הוא נירגע מה שלא קרה חדשים ארוכים... ואני ובני ביתי ראו בחוש את כחו הגדול של רבינו הק'.

היה לי גם עוד מופת בכח הצדיק היה לי ג' בנות זה אחר זה וציפיתי לבן, החלטתי שאם יהיה לי בן אתן בלי נדר השם נחמן ואכן נולד לי בן. בראש השנה סיפרתי את זה לחבר שגם הוא ציפה לבנים, והחליט כנ"ל ונושע בספירת נצח שבנצח ויהי לפלא.

ועדיין, עדיין אני כוסף ומבקש להתקרב אל רבינו הקדוש באמת ובתמים, בתקווה ותפילה שאכן אזכה לכך עוד בחיים חיותי, להגיע לתיקוני בשלימות.

עוד בבחורתי הרגשתי צמאון וביקוש אדיר. הסתובבתי אצל משפיעים וחצרות רבים, ולא מצאתי מרגוע לנפשי. כי עדיין לא הגעתי לדעת דרך בעבודת ה', וכך התקשתי מאוד בכל דבר של עבודה. בכל מקום ניסיתי לעבוד כפי הכלים והדרכים שהמה מלמדים, אולם לא החזקתי מעמד זמן רב, ולבסוף נעשה שבירת הכלים, וכל הטלטולים והבלבולים האלה, שבר אותי מאוד, ולא מצאתי מנוחה לנפשי, ותמיד קינן בקרבי ההרגשה כאילו עוד לא התחלתי עדיין כלל בעבודת ה'.

כך עבר עלי ימי הבחורות, עם עליות וירידות, עד שזכיתי להכיר את אור האורות, אורו של רבינו הקדוש והנורא זיע"א. ומאז הרגשתי כי מצאת את שאהבה נפשי, ואני מנסה בכל כוחי לצעוד בדרכיו ולדבקה בו.

"ואיך שהוציאה לא סיפור... (סיפ"מ א'), איני יכול לפרט בדיוק כיצד באתי לידי החלטה כי אני "ברסלב'ר", אך האמת הוא, כי עוד בילדותי בעת למדי בתלמוד תורה וחברי שהיו חסידי ברסלב שרו לפעמים ניגונים של ברסלב הייתי נשבה בקס

מי הניגון... במיוחד אני זוכר כי בעת שהיו שרים בדביקות את הניגון הידוע "כאל תערוג על אפיקי מים" הרגשתי כי נפשי יוצאת בדביקות להשי"ת. כמו כן צרוב בזכרוני איך שעליתי באחד מלילות שמחת בית השואבה לבית מדרשו הגדול במא"ש, שהיינו גרים בסמיכות אליו - בשוק מא"ש, והיה זה בשעת חצות לילה, ונגנו שם ניגוני התעוררות ודביקות, והמה חדרו בעצמותי וחוקים בי לנצח.

רק זאת אוכל לומר, כי כשהתחלתי להתקרב הייתי פותח לפעמים את הספר הקדוש "משיבת נפש" ללמוד בו, ואני זוכר כי בכל פעם מצאתי קטעים שמאוד חיזקו אותי, ובתבערת לבבי הייתי חושב דרכי איך אוכל לקיים את הכתוב שם.

אחד מקשיי בתור מבקש היה שאף פעם לא היה לי מנוחה. אם כבר התפללתי פעם בכונה והתעוררתי, היה לי כזה גאווה חשבת ממה נפשך לפני זה אין לי חיים כי לא עשיתי כלום אח"כ אין לי חיים בגלל הגאווה. כשהגעתי לאנשי הצדיק ראיתי שכל המהלך הוא אחרת שמתחזקים בנקודה טובה ואף אחד לא דיבר על גאווה רק מדברים שצריך להתחזק שכן עשו משהו על אף שראיתי שם עבודות, כמו"כ ראיתי שלפני התפילה ואחר התפילה לא נשתנה דבר, כמו"כ ראיתי שכולם חיים את הרבי באופן נפלא.

• • •

עיקר התקרבותי היתה לאחר נישואי, וזאת בזכות ידידי האברך היקר ר' מיכל חזן הי"ו, שחזק אותי לא להסתכל על כל המניעות, והיה מדבר עימי הרבה לבוא להימנות על הקיבוץ הקדוש של רבינו, ולהצטרף לנסיעה הקדושה לאומן לקראת ימי ראש השנה הקדושים.

בשלב הזה רבו המניעות כמו רבו, אך בזכות החיזוק והתפילות, הרגשתי מוכן יותר ויותר להתגבר על הכל, ולנסוע לאומן.

גם נודע לי אז על אחד מבני משפחתי שהיה צריך לישועה גדולה, ולאחר שנסע לאומן להשתטח על ציון רביה"ק נושע באופן פלא, כמו"כ אחד מידידי מהקהילה אליה השתייכתי נסע לאומן כמה פעמים ואמר לי כי בעת שהותו באומן וההשתטחות על ציון רביה"ק הרגיש כי הוא רואה את עצמו צעיר לפני כעשרים שנה. כל זה הבעיר בלבי עוד יותר את ההתשוקות לנסוע, וגם החליש מעט את המניעות מבני המשפחה.

גם כאשר שאלתי את אבי מורי הגאון ר' נטע זצ"ל הכ"מ לפני הנסיעה אמר לי: אתה יכול לנסוע, רק אל תהיה מהמשוגע'נע ברסלב'ר.... לאחר

ברכת מזל טוב חמה ולבבית

נשגב ברינה ובתודה ברגשי גיל ושמחה לחברינו היקר,
אוצר כלי חמדה, ארי שבחבורה, הפועל ללא ליאות למען
הוצאת גיליונינו ברוב פאר והדר להחיות ולהרוות צמאונם
של דורשי ה' ועוזו

ה"ה האברך המופלג

הר"ר שמואל נחמן גודלביסקי
שליט"א

עורך גיליונינו במסירות ברוב פאר והדר
לרגל הולדת הבת שתחי' למזל"ט

כה יתן ה' וכה יוסיף, שמחה ונחת ישרה תמיד באהלו, ויזכה
לגדלה לתורה ולחופה ולמעש"ט ע"פ דרך רביה"ק, לרוות
מלא חפניים נחת דקדושה ממונו ומכל יו"ח מתוך הרחבת
הדעת וסייעתא דשמיא ובכל אשר יפנה יעשה ויצליח, אמן

המברכים בכל לב

איחוד האברכים

מזל טוב וגדיא יאה

ברגשי גיל ושמחה בתודה וברינה נשגב בזה ברכת מזל טוב חמה ולבבית
קדם ראש החבורה המסור, להאיר דרכינו בבהירות נפלאה בדרכי רביה"ק
הננו"ח זיע"א ובקיום עצותיו הקדושות

הר"ר שמעון צבי שפירא שליט"א

לרגל השמחה במעונו בהולדת הנכדים שיחי'

יתן ה' שובע שמחות באהלו, לרוות מלא חפניים נחת דקדושה מכל יוצאי
חלציו, להמשיך בפעליו הברוכים לכבוד רבינו הק', מתוך הרחבת הדעת
וסייעתא דשמיא.

המברכים מקרב לב

איחוד האברכים חבורת יום שני

מזל טוב וגדיא יאה

ברכת מזל טוב חמה ולבבית שלוחה בזאת להאי גברא יקרא, ראש וראשון
לכל דבר שבקדושה, מסור בכל לב ונפש למען עניני רבינו"ל, ממייסדי ומנהלי
חבורתנו הק' בכל כחו ואונו, ועמוד התווך בכלל הפעולות מקטן ועד גדול

הר"ר אליעזר קירשבוים שליט"א

ולמשפחתו הנכבדה שיחי'

שעושים את ביתם בית ועד לחכמים מדי שבוע במסירות למען
חבורת האברכים

לרגל השמחה במעונו בהולדת הנכדים שיחי'

יתן ה' שובע שמחות באהלו, לרוות מלא חפניים נחת דקדושה מכל יוצאי
חלציו, להמשיך בפעליו הברוכים לכבוד רבינו הק', מתוך הרחבת הדעת
וסייעתא דשמיא. ויעמיד לו זכות רבינו הק' להתברך בשפע ברכה והצלחה
ברו"ג, ולראות ברכה בעמלו לתפארת שם הצדיק.

המברכים מקרב לב ונפש

איחוד האברכים חבורת יום שני

מזל טוב וגדיא יאה

מקרב לב פנימה, נשגב בזה ברכת מזל טוב חמה ולבבית קדם ידידנו היקר
העומד לימין גליונו בעצה ותושיה מאז היווסדה, ואף מכבדנו מפרי עטו
בקביעות במאמרים מחכימים ומעשירים

הר"ר שמואל מאיר חשין שליט"א

לרגל השמחה במעונו בהיכנס בנו לנועם עול התורה והמצוות
ובהולדת הנכד שיחי'

יתן ה' שובע שמחות באהלו, לרוות מלא חפניים נחת דקדושה מכל יוצאי
חלציו, להמשיך בפעליו הברוכים לכבוד רבינו הק', מתוך הרחבת הדעת
וסייעתא דשמיא.

המוקירים ומברכים

איחוד האברכים המערכת

ברכת מזל טוב חמה ולבבית

ברגשי גיל ושמחה נשגב ברינה ובתודה ברכת מזל טוב
לחברינו היקר, אוצר כלי חמדה, ארי שבחבורה, העוסק
ללא ליאות למען הצלחת איחוד האברכים בכלליות
ובפרטיות למען לא יחסר המזוג

ה"ה האברך המופלג

הר"ר נחמן ברש"מ חשין שליט"א
לרגל הולדת הבן למזל"ט

כה יתן ה' וכה יוסיף, שמחה ונחת ישרה תמיד באהלו, ויזכה
לגדלי לתורה ולחופה ולמעש"ט ע"פ דרך רביה"ק, לרוות
מלא חפניים נחת דקדושה ממונו ומכל יו"ח מתוך הרחבת
הדעת וסייעתא דשמיא ובכל אשר יפנה יעשה ויצליח, אמן

המברכים בכל לב

איחוד האברכים

לקדושים אשר בארץ

חקר קברי צדיקים ומקומות הק'

שמואל מאיר חשין

הפעם נעסוק בענינם של שנים מצדיקי הדורות אשר כיום מקובל כי יומא דהילולא שלהם הוא ביום י"א ניסן. הלא המה רבינו הרמב"ן זיע"א ורבינו ישעיה הלוי איש הורוויץ המכונה על שם ספרו "השל"ה הקדוש".

בראשונה נייתי ונחזי היכן הוא מקום קברו של הרמב"ן, ונגלה שישנם מסורות על לפחות 4 מקומות בהם עשוי להמצא ציונו הקדוש, ולאחר מכן נעסוק בענין היארכייט של השל"ה האם אכן הוא ביי"א ניסן כפי שמקובל כיום, או שמא נכונה הטענה כי אין שום מקור מוסמך לתאריך הזה.

הגם שבדרך כלל אין אנו עוסקים במסגרת זו בבירורי תאריכי יארכייט, מכל מקום מכיון שכבר עסקנו בזה בעבר, לאחר שמאן דהוא חמד לצון וגיבב מקורות שלא היו ולא נבראו, מצאנו לנכון להביאם כאן ביתר ביאור ופירוט למען רוות צמאון הקוראים, וכפי שכבר שמענו מכמה וכמה שביקשו לברר את הסוגיה בעז"ה.

- א -

קברות הרמב"ן

במערות המכפלה, שלא להכנס לתוך הבנין עצמו, אלא מתפללים מול חלון סתום הנמצא מימין למבנה, אשר מקובל שהוא מכון בדיוק מול קברי האבות. בעז"ה עוד חזון למועד לברר גם סוגיה מעניינת זו, רק נעיר בקצרה כי התגליות שנחשפו במקום בעשרות השנים האחרונות, הוסיפו לחזק ולבסס את המסורת הזאת.

מול החלון הסתום, ישנם כמה מדרגות עתיקות המוליכות לעבר השער הנמצא במעלה ההר, אשר בשנים עברו היו נכנסים דרכו למערת המכפלה. בצד ימין של המדרגות מופיעה מצבה המספרת כי: **"על פי מספר מקורות נטמן במקום רבנו משה בן נחמן - הרמב"ן"**.

לכאורה מעיון במקורות, הרי יש לנו את הראיה החזקה ביותר

מגדולי הראשונים והפוסקים הוא רבינו הרמב"ן, מפיו אנו חיים ואת פסקיו ופירושינו על כל חלקי התורה וההלכה אנו לומדים ומפלפלים בהם כל אחד כפי יכלתו, אולם מעטים הם הפרטים שאנו יודעים על תולדותיו, ועוד יותר אפופים במסתורין שלהי חייו, כאשר בערוב ימיו עלה לארץ הקדושה ושם נסתלק.

באופן כללי, הרמב"ן חי את רוב ימיו בעיר גירונדה שבספרד, כאשר הוא מעמיד תלמידים רבים, ובראשם רבינו הרשב"א. לאחר שקפצה עליו רוגזם של אנשי הכנסיה שדרשו ממנו להתווכח איתם בפומבי, ולאחר שהביס אותם הדפיס את הויכוח בכתב והואשם על ידם בביזוי דתם, לכן נאלץ לברוח ולעלות לארץ ישראל, שם התיישב בתחילה בירושלים, ולאחר תקופה קצרה עבר לעכו, שם ייסד ישיבה והשלים את פירושו על התורה, וככל הנראה שם גם הסתלק, עוד לפני שמלאו שלש שנים מאז הגיע לארץ ישראל.

בנוגע למקום קבורתו, כיום, לאחר 749 שנה מאז הסתלקותו ביי"א ניסן שנת ה' אלפים ל', שורת מבוכה גדולה, כאשר לא רק שאין ברור באיזו עיר נקבר, אלא שאפילו בתוך הערים אי אפשר לקבוע מסמרות בדבר.

ובכן, בספרי המסעות הקדומים וגם המאוחרים, אנו מוצאים 4 שיטות היכן נקבר הרמב"ן:

מערות המכפלה בחברון

עד היום הזה מנהג רבים מיראי ה' כשבאים להשתטח

קבר הרמב"ן בחברון

לבר פלוגתתו רבינו הרמב"ם. אולם הוא המקור האחד והיחיד לגירסה זו ואין לו עוד תנא דמסייע ליה.

עם הרע"ב מברטנורא בירושלים

מסורת קדומה בפי זקני ירושלים בדור של האריז"ל גרסה כי הוא טמון במערה אחת עם הרע"ב מברטנורא והמרדכי. כפי שמעיד הג"ר דוד קונפורטי אשר חי בדור שלאחר האריז"ל, בספרו הידוע "קורא הדורות" אשר רבינו החיד"א מרבה להביאו בספרו שם הגדולים כאחד המקורות לתולדות ישראל. וזה לשונו:

"באגרת ששלח (הרמב"ן) מירושלים לרב נחמן בנו המתחלת יברכה ה' בני נחמן וראה בטוב ירושלים וראה בנים לבניך, וכתב עוד שם שהלך לחצוב לו קבר בחברון, אך לא נודע בברור אם הוא קבור בחברון או בירושלים, רק ידענו בודאי כי נפטר ונקבר בארץ ישראל. כשעליתי לירושלים תוב"ב אמרו לי מתושבי העיר שיש קבלה בידם מן הזקנים כי שם בבית הקברות תחת שפוע ההר אצל הכפר שקורין 'עין שילוא' שקבורים שם שלשה גדולי עולם והם הרמב"ן והמרדכי ורבינו עובדיא מברטנורא מפרש המשניות".

מערת הרמב"ן בחיפה

אולם המקור הקדום והנאמן ביותר, הכותב בפירוש על מקום קבורתו של הרמב"ן בחיפה, הוא תלמיד הרמב"ן עצמו, שחי בדורו וככל הנראה חוה את הסתלקותו.

בתוך מערת הרמב"ן בחיפה

חדרי קבורה במערת הרמב"ן בחיפה

שהוא נקבר בחברון, שכן לא מדובר באיזה ספר מסעות, אלא בדברים מפורשים שכותב הרמב"ן בעצמו באגרת לבנו שכתב בירושלים בשנת ה' אלפים כ"ז וזה לשונו: "יברכה ה' בני נחמן וראה בטוב ירושלים, וראה בנים לבניך, וכשלחנו של אברהם יהיה שלחנוך. בירושלים עיר הקדוש אני כותב אליך ספרי זה, כי שבח והודאה לאלקי ישעי זכיתי ובאתי לשלום (ירושלימה) ביום ט' לירח אלול. ועמדתי בשלום עד מחרת יום הכפורים, אשר פני מועדות ללכת לחברון, העיר קברות אבותינו ולחצוב לי שם קבר בעזרת השם".

הרי לנו שהרמב"ן עצמו מעיד שהוא נסע בחייו להשתטח בקברי האבות במערת המכפלה, כאשר מטרת הנסיעה היא גם לחצוב לעצמו קבר "שם" (במאמר המוסגר, יתכן שכוונתו אכן בסמוך למערת המכפלה, ויתכן שכוונתו רק על העיר ואם כן אפשר שהתכוון על בית הקברות היהודי העתיק).

ניתן להסתייג ולומר כי אם זו היא הראיה היחידית, הרי אין לנו כאן הוכחה שבסופו של דבר הרמב"ן אכן חצב לעצמו קבר בחברון, ואפילו אם עשה זאת, אין לנו מקור שלאחר הסתלקותו הובא שם לקבורה באותה חלקה, וכפי שנביא להלן (לגבי ירושלים) זו היא גם טענתו של בעל קורא הדורות.

למעשה אין לנו מקור קדום על קבר הרמב"ן בחברון. המקור הראשון שמביא את דבר קבורתו בחברון הוא

הספר שבחי ירושלים משנת תקמ"ה (515 שנה לאחר הסתלקות הרמב"ן) הכותב בזה הלשון: "סמוך למערת המכפלה מבחוץ, קבלה מזקני שער שקבור הרמב"ן שם. וכבר רבינו ז"ל בכתב הנדפס בסוף תורת האדם כתב שהוא הולך לחצוב קבר אצל האבות". מדבריו משמע שישנה גם קבלה על קבר הרמב"ן סמוך למערת המכפלה מבחוץ, אולם ככל הנראה המקור הוא אותו מכתב שכתב לבנו.

בשנת תקצ"ח אנו כבר מוצאים פירוט יותר במכתבו של ר' אליעזר הלוי המתאר את המקום: "אחר כך שמתי פני אל מערת המכפלה המהוללה. לפניה בית תפלה לישמעאלים גדול בקצה השדה ובמעלות רבות עולים אל פתחו, ועל המעלה הראשונה לשמאל הפתח הראשון הוא קבר הרמב"ן". וכן הובא הדבר לאחר מכן בעוד ספרי מסעות, כגון שערי ירושלים, מבשרת ציון ומסעות משה, כאשר רובם מזכירים בנשימה אחת את אותו המכתב שכתב הרמב"ן.

ביחד עם הרמב"ם בטבריה

מקור קדום בהרבה היא איגרת הנוסע האלמוני מקנדיאה משנת רל"ג (203 שנה מהסתלקות הרמב"ן) המשמשת כמקור מוסמך לרבים מקברי הצדיקים בארץ ישראל, והוא כותב: "בטיבריא נקבר רמב"ם והרמב"ן". כלומר, שהרמב"ן נקבר בסמיכות

"לרגלי ההר" וכאמור מן ההכרח שכוונתו על איזור זה), רבינו שמשון משאנץ ובנו רבינו יעקב (גם זאת מובא בספר הדורות בשם יוחסין "ונקבר בהר הכרמל"). וכן רבינו יעקב מקורביל ועוד.

והנראה לענ"ד...

אם נרצה לנסות ולהכריע בין השיטות, המפתח לכך הוא להתחקות טוב יותר בתולדותיו של הרמב"ן באותם שלש שנים ששה בארץ הקודש, ולגלות באיזה איזור שהה בשעת הסתלקותו לחיי העולם הבא. שכן באותם שנים כמעט שלא נהגו להוביל ממקום למקום מתים שנסתלקו זה עתה, לבד ממקרים יוצאי דופן מיוחדים.

ובכן, מכתב הרמב"ן לבנו נכתב ממש סמוך לביאתו לארץ ישראל, כאשר התיישב בירושלים השוממה והחריבה שלא התקיימה בה קהילה מסודרת, ולכן תיכנן להקבר בחברון הסמוכה. אילו ידענו כי אכן נשאר הרמב"ן להתגורר בירושלים, לא היה מקום לפקפק על מקום קבורתו בחברון, שכן לא היתה שום סיבה שתלמידיו לא יקברו אותו בקבר אשר חצב לעצמו.

אבל מעיון בתולדותיו במקורות מוסמכים, רואים שהנסיון להתיישב בירושלים לא צלח, הוא עבר לעיר עכו, שם התקיימה הקהילה היהודית הגדולה ביותר בארץ ישראל בימים ההם, שם אף ייסד ישיבה וכנראה בה הסתלק.

עדות מרטיטה ומפתיעה התגלתה לאחרונה בשנת תשל"ב, בעת חפירות ארכיאולוגיות באתר "תל כיסאן" הנמצאת ק"מ ספורים מדרום מזרח לעיר עכו, והיא החותמת של הרמב"ן הקדוש!!! על החותמת העשויה ממתכת נחקקו המילים הללו: "משה בר נחמן נ"נ (נוחו נפש) גירונדי חזק". עדות מרגשת זו מוכיחה לנו שוב כי הרמב"ן חי ופעל באיזור זה.

לאור כל זאת ניתן לקבוע כי עדות תלמידו על קבורתו בחיפה היא האמינה ביותר, שכן בכל הדורות נמנעו יהודי עכו מלקבור בשטחי העיר שהיא בספק חו"ל כידוע, חלקם הובילו את מתייהם לכפר יסיף הסמוכה לה מצד מזרח, ובתקופות שונות היו קוברים בעיר חיפה הסמוכה לה מצד דרום. כפי ששמע מהמקורות שבידינו, גם הרמב"ן הקדוש שכנראה הסתלק בעכו, הובא למערת קבורת הראשונים בחיפה ושם נקבר.

אם כי אין לנו הוכחה שאכן מדובר במערה מפוארת זו, שהיא אחת מתוך מערות קבורה רבות שנחשפו באיזור, שכולם כאחד היו חלק מבית הקברות העתיק של חיפה, אולם הפאר וההדר, התכנון המושלם ורצפת הפסיפס, מובילים אותנו להשערה חזקה כי אין זה מערה ככל המערות, ומתאים מאד שכאן נקברו ראשי ואלופי העם, ובתוכם הרמב"ן ושאר הראשונים

מדובר באיגרת ידועה שנכתבה על ידי אחד מתלמידיו הרמב"ן, וזה לשונו:

"מעכו לחיפה שם בית-הקברות בתחתית הר הכרמל, שם קבורת הרב הגדול רבינו שמשון בר אברהם מבעלי התוספות זצוק"ל וכו', ומורי הרב ר' משה בר נחמן מגירונא זצוק"ל, וכמה גדולים שלא ידענו שמותם". כלומר, שהרמב"ן נקבר בבית הקברות העתיק של חיפה הנמצא למרגלות הר הכרמל.

כדברים האלה מצאנו גם ב"אגרת יחוס אבות" שנדפס בשנת רצ"ז. אמנם מלשוננו של הגלילות ארץ ישראל המעתיק את דברי תלמיד הרמב"ן "בעכו... ומתחתיו אצל ההר מונח הרב רבינו וכו'" היה ניתן להבין שהוא נקבר דווקא בעכו, אלא שאין הדבר נכון, כי בהמשך דבריו "מתחתיו אצל ההר", מסתבר שכוונתו שהוא נקבר בחיפה הסמוכה שרק שם קיים הר הכרמל אשר שיין לכתוב "מתחתיו". ואילו עכו יושבת במישור ואין שום הר סמוך לה.

למעשה באיזור בית הקברות העתיק בחיפה, היכן שקבור רבי אבדימי דמן חיפא, התגלו במשך השנים מערות קבורה רבות, חלקם מפוארות ביותר בהם נתגלו אף ציורי מנורות המעידים על זהותם היהודית של הנקברים. רוב המערות כוסו ע"י עבודות בניה, ומאבקים רבים נרשמו במקום, כאשר עסקני אתרא קדישא זכו להציל את מרביתם.

"מערת הרמב"ן" היא המערה היחידה שעדיין גלויה כיום, והיא נמצאת מתחת למסילת הרכבת העוברת בדיוק מעל המערה. (כאשר מתפללים בתוך המערה והרכבת עוברת מעל, מורגשת כעין "רעידת אדמה"...). זוהי מערכת קבורה גדולה ומפוארת. שנתגלתה כבר בשנת תר"נ על ידי תושב גרמני שהתגורר במושבה הטמפלרית הסמוכה לאתר ממזרח. בשנת תשט"ו לערך חוללה המערה בידי אנשי רשות העתיקות, ולפני כעשרים שנה בעת עבודות הנחת מסילת הרכבת שוחזרו חלקים מהמערה המפוארת.

מדובר במערכת קבורה הכוללת חצר מרכזית השקועה בסלע. החצר מוקפת אכסדרת עמודים חצובה ובנויה היטב, ומסביבה ששה אולמות וחדרי קבורה חצובים עם כוכים וקימורים, וכן שקעים לקבורה ראשונית עד תום י"ב חודש, אשר בחלקם אף סותתו בסלע מעין כריות להנחת ראשו של הנפטר. מערכת זו עברה שינויים תוספות ושיפוצים בתקופות שונות, ועל כך מעידות רצפות הפסיפס שהוכנסו בתקופות מאוחרות.

לדברי הרב הרצברג בספרו "מקומות קדושים וקברי צדיקים בגליל" זוהי המערה המוזכרת בשאר ספרי המסעות כמקום קבורת שאר הראשונים, ביניהם: רבינו יחיאל מפאריז (מובא בסדר הדורות שנקבר בעכו

הילולת השל"ה בי"א ניסן

במכתב המביא לראשונה מקורות קדומים הכותבים בפירוש כי השל"ה הסתלק בי"א ניסן. וזה לשון המכתב:

"בשנה שעברה היו שחיפשו עוד מקורות קדומים מספר מליצי אש וספר תפארת יהודה שנדפסו בשנות תרפ"ט ותר"צ בהם מוזכר שי"א ניסן הוא יום הסתלקות השל"ה... הנה לאחר חיפוש ועיון מצאתי שדבר זה מובא כבר בספר דבר אברהם עה"ת שנדפס בשנת תקצ"ז ובו דרושים שנאמרו ע"י הגאון רבי אברהם הלוי הורוויץ זצ"ל (שהיה דור שישי מהשל"ה הקדוש) בעמוד נד, פרשת צו, מובא דרוש, ובתחילת הדרוש נכתב בזה"ל "דרוש שאמרתי בי"א ניסן יומא דהילולא של אא"ז הקדוש רבינו ישעי' הלוי הורוויץ בעמח"ס של"ה זצלה"ה". ובסוף הדרוש מאריך שם על גדולת זקינו השל"ה הקדוש. הרי שבמשפחת צאצאי השל"ה הקדוש נשתמר מדור לדור תאריך זה ליומא דהילולא. וזאת בנוסף למה שהתפרסם כבר בקובץ התורני אור ישראל, שבספר אמרי יצחק שנדפס בצפת בשנת תרס"א ע"י רבי יצחק הכהן, מובא שהיה נהוג אצל אנשי צפת לצאת לעיה"ק טבריה לי"א

ניסן להתפלל על קברו של השל"ה..."
האמת אגיד, כי מיד כשראיתי את המכתב התרגשתי מהגילוי ושמחתי כי ב"ה סוף סוף מצאנו מקור ליאריציט חשוב זה. אולם לא עברו כמה דקות, ולאחר שעיינתי שוב ראיתי שלא צריך להיות מומחה והיסטוריון מדופלם, לגלות כי כל המקורות מצוצים מן האצבע ואלו לא היו ולא נבראו מעולם...
לא קיים בכלל ספר "דבר אברהם" מנכד השל"ה, וכן לא הודפס מעולם ספר אמרי יצחק בצפת, ובקובץ התורני הנודע אור ישראל (מאנסי) לא הובאו דברים מעין אלו אף פעם... כל המקורות שהובאו בצורה כל כך משכנעת קיימים אך ורק בדמיונו הקודח של הכותב שמצא לו נושא להתלוצץ רח"ל.
עדכון נוסף שלח לי ידידי הרב וקשטיין כעת בחודש ניסן תשע"ט, כי אותו מזייף עדיין לא נרגע, משראה כי אפשר בנקל לבדוק בקובץ אור ישראל ולגלות את השקר, הוא הוציא מתחת ידו המצאה חדשה של קובץ תורני בשם "אור לישראל" (תחת השם ישראל << המשך בעמ' 9

מי שביקר בקבר השל"ה בשנים האחרונות ראה את הכיתוב על מצבת השיש החדשה שהותקנה שם לפני כמה עשרות שנים, ובה מצויין כי הוא נפטר ביום י"א ניסן שנת ש"צ. הדבר גם מובא ברוב הלוחות המביאים את הילולות הצדיקים. רבים נוהגים לעלות לקברו ביום זה, וכאן המקום להדגיש כי למרות שבדברינו כאן אנו עומדים ומפקפקים נמרצות על התאריך, בכל זאת הנח להם לישראל, ואם עולים הם ביום זה לקברו הקדוש, בוודאי יש דברים בגו...

הדבר פלא והפלא; במשך שלש מאות שנה מאז פטירתו, בכל הלוחות העתיקים, בספרים הקדומים המספרים את תולדות השל"ה וכן בספרים המלקטים ימי הילולא - לא הזכיר אף אחד מהם מתי הוא יום הסתלקותו. הדבר היה עלום ולא נכתב בשום מקור. המקור הראשון שחידש כי היאריציט של השל"ה הוא בי"א ניסן הוא בספר "יקרא דחיי" שנדפס בשנת תרפ"ט. ממנו העתיקו שאר הספרים, כמו הספר "מליצי אש" שהודפס שנה לאחר מכן, ומשם פשט בכל תפוצות ישראל.
אך בשנים האחרונות גילה חוקר היוחסין הנודע הרב נפתלי אהרן וקשטיין ראש מכון 'ויתילדו' לחקר היוחסין בישראל, כי כל החידוש שכתב היקרא דחיי הוא תוצאה מההעתקה משוובשת מהספר הנודע "דור דור ודורשיו" של החוקר התורני הנודע הגר"י לעווינשטיין אב"ד סעראצק, שליקט את כל ימי ההילולא ונחשב למקור המוסמך ביותר לענינים אלו, וממנו העתיק היקרא דחיי את ימי ההילולא שכתב.

שכן בספר דור דור ודורשיו לא כתב כלל שהיאריציט הוא בי"א ניסן, אלא כתב רק את שנת הפטירה ש"צ, ואילו המילים י"א ניסן הכתובים שם בסוגריים שייכים ללא ספק לצדיק רבי יצחק קציגין מקאסאלי המופיע ברשימת היאריציטן מעל השל"ה כפי שאפשר להוכיח בצילום המצו"ב, והוא אכן הסתלק י"א ניסן שנת שפ"ט. ואם כן נפל פיתא בבירא, כי לא מצאנו שום מקור אחר לתאריך זה.

מקורות דמיוניים מלאי ליצנות
לפני כמה שנים התעורר מאן דהוא תחת השם הבדוי "צבי אריה פרידמן" והציף את מערכות העיתונים

תחקי) הגאון ר' יצחק גרשון טוינציאנה הלשיד מדרס אלשיך. ה"א שפ"ט	תחקי) הגאון ר' יצחק גרשון טוינציאנה הלשיד מדרס אלשיך. ה"א שפ"ט
תחקי) הגאון ר' ישראל בדר' משה חרין (בני אב). ה"א שפ"ט	תחקי) הגאון ר' יצחק בוגא בקוטבמניא בעל בית נאמן. ה"א שפ"ט
תחקי) הגאון ר' יצחק אייזיק ר"ט בלכוב (י"א אלול). ה"א שפ"א	תחקי) הגאון ר' יוסף כמראג בעל ישי דעה הלשיד מדרס מראג. ה"א שפ"א
תחקי) הגאון ר' יונתן גלאנטי בן מדרס גלאנטי. ה"א שפ"ב	תחקי) הגאון ר' יעקב הלוי מליל השריאה המורסג בחשבונו, הלשיד מדרס העין. ה"א שפ"ב
תחקי) הגאון ר' יוסף בר שמואל הקטן מפאם בעל חנות יוסף. ה"א שפ"ג	תחקי) הגאון ר' יעקב קאפילובסון אבר"ק לבוב (ב"א תשרי). ה"א שפ"ג
תחקי) הגאון ר' יעקב קאפילובסון אבר"ק לבוב (ב"א תשרי). ה"א שפ"ג	תחקי) הגאון ר' יעקב קאפילובסון אבר"ק לבוב (ב"א תשרי). ה"א שפ"ג
תחקי) הגאון ר' ישראל חרין אבר"ק אולינאב מדרס משה חרין בקוטבמניא (בני אב). ה"א שפ"ג	תחקי) הגאון ר' ישראל חרין אבר"ק אולינאב מדרס משה חרין בקוטבמניא (בני אב). ה"א שפ"ג
הגאון	הגאון

מספר דור דור ודורשיו מכאן השתלשל הטעות

המנין

שלכם

סקירה על בתי המדרשות של אנ"ש
ואלו שקבעו בהם מקום לתפילה לדורותם

פרק א' - עיה"ק ירושלים תובכ"א

העיר העתיקה (4)

אחד מדרי העיר העתיקה באותם ימים מתאר את בית הכנסת: "על יד חצר הקראים, בפינה צפופה שעניות ניוון ושמומן מבצבים מכל חור וסדק פינה שהעלתה כולה חלודה, מתחבא בית הכנסת של חסידי ברסלב..." (העיר העתיקה).

בית היוצר לעבודת ה'

שמחה גדולה מילאו את אנ"ש כאשר החלו להתפלל בבית הכנסת של חסידי לעלוב, וזאת עקב המציאה הנפלאה שהיתה בה - הלא היא הגג המשקיף אל עבר מקום המקדש. אכן בית הכנסת 'ניסן בק' הסתיר במעט את כל המראה, אך כל זה אינו מונע מחסידי ברסלב לבלות לילות שלימים בכיסופים וגעגועים להשי"ת, ובאמירת תיקון חצות על הגג הקרוב כל כך לעיר העתיקה.

ר' נחמן בורשטיין זצ"ל תיאר פעם איך היו נראים סדרי הלימוד בבית הכנסת. היה זה בהיותו ילד כבן 10 ובדרכו לחידע נכנס לתוככי בית המדרש, והנה הוא רואה את חבורת ה'עובדים'; ביניהם ר' שמואל שפירא ר' אברהם יעקב גולדרייך ר' מרדכי לוזער רובינשטיין ור' נחמן שותק, שהיו כנראה לאחר "עבודה" מופלגת בת לילה שלם והכונו לארוחת בוקר אם אפשר לקרא לזה כך... על השולחן נחה כיכר לחם אחת ולידה בקבוק מים שנשאב מבור סמוך. כאשר הבחין בו ר' שמואל שפירא קראו להתקרב אליו, מסר בידו כמה פרוטות (טאלער) וביקש ממנו לרדת לקנות בוטנים בחנות הסמוכה של הפרסי, לתבל את הפת... כאשר כל אחד קיבל שני בוטנים בלבד ולר' נחמן בורשטיין נתן רק אחד בהתנצלו כי זה מה שנשא. ור' נחמן סיים את הסיפור בהפטירו "וכך עבדו את ה'!"

ר' שלמה ועקסלער היה מוסר שם שיעורים עד שהגיע ר' אברהם שטרנהרץ לא"י שאז החל הוא באמירת השיעורים. כשר' אברהם לא היה ביכלתו להגיע היה ר' יעקב ברזסקי ממלא את מקומו בלימוד לפני הקהל בספה"ק ליקוטי מוהר"ן. בסעודה שלישית היה לפעמים מדבר ר' שמואל הורביץ.

עם עליית הרה"ח ר' אליהו חיים רוזין לא"י בשנת תרצ"ו ייסד בבית המדרש מעין כולל אברכים ובשמו יקבנו "ישיבת אור הנעלם ללימוד הנגלה והנסתר".

כבעל קורא בשני וחמישי ובשבתות ומועדים בדרך כלל היה משמש ר' משב בורשטיין, וכבעל תפילה בימים הנוראים וכן במועדים ושבתות דפגרי היה משמש לרוב ר' יעקב זאב ברזסקי וכן ר' יעקב מלמד שהיה מגיע במיוחד ממאה שערים לשמש כבעל תפילה בתפילות מסוימות.

אחד מחשובי המתפללים בבית הכנסת היה ר' שלום יוסף סופר

בית הכנסת לעלוב ווארשא'ווער חצר

עוד כמה נדודים עברו חסידי ברסלב עד שהגיעו לבית מדרשם הפרטי. במאמרינו זה נסקור בעז"ה את נידודיהם כפי שהגיע ידינו לברר.

כאמור שכן בית המדרש עד כעת ברובע המוסלמי, ברם בשנת תרצ"ו עם התגבר פרעות הערביים בעקבות ההתגרויות, פנו משם אנ"ש אל עבר הרובע היהודי לחפש מקום של קבע עבור בית מדרשנו.

בית הכנסת דחסידי לעלוב

בית הכנסת הראשון בו התפללו אנ"ש ברובע היהודי היתה בית הכנסת של חסידי לעלוב ברחוב הקראים, ששכן בחצר שהייתה שייכת לכולל ורשא והיתה מכונה "ווארשעווער חצר" במרכז הרובע היהודי (כיום ממזרח לכיכר החורבה ממערב לחצר הקראים ומצפון לישיבת הכותל).

בבית מדרש זה התפלל הרה"ק ר' שמעון נתן נטע מלעלוב זצ"ל כפי שהיתה נקראת בפי רבים "בית הכנסת של ר' שמע"ל". לאחר שהתסלק לבית עולמו בשנת תר"ץ התרוקן בית הכנסת מיושבי (מאחר ובנו האדמ"ר ר' משה מרדכי בנה לעצמו בית מדרש בעיר החדשה ברחוב צפניה) בעקבות כך מסרו חסידי לעלוב את בית הכנסת לחסידי ברסלב, שם התפללו כאורחים באופן ארעי עד שנת ת"ש.

תיאור המקום

בחצר ווארשא היו דירות מגורים שברובם התגוררו בהם חסידי ברסלב. החצר היתה בנויה מתשעה חדרים עיליים, חמשה תחתיים ובית כנסת. בית הכנסת שכן בקומה הראשונה, כאשר 35 מדריגות מובילות אליה.

הרה"ח ר' משה בורשטיין זצ"ל שהתגורר בסמיכות לביהכ"נ (באותו קומה) היה דואג לצרכי בית הכנסת. כמו כן התגורר שם הרה"ח ר' בצלאל בלומברג מחשובי אנ"ש שבכל סוכות היה מסיר את גג מטבח העשוי מפח כדי להכשירו לסוכה ששימש את אנ"ש מדי שנה בסעודת הילולת רבינו. גם החסיד ר' שמחה בונים קלושינער מזקני אנ"ש התגורר בחצר זו.

בקומה השנייה התגורר הרה"ח ר' יוסף ברוך רונין ור' נחמן שותק, בשתי הקומות היו חדרים שהיו מיועדים להכנסת אורחים והחסידיים שהיו מגיעים לקיבוץ לראש השנה היו מתאכסנים בהם מדי שנה.

שהיה חצות איד והתפלל תמיד כותיקין בשבת היה מגיע מביתו שברחוב סלט שבעיר החדשה עד בית מדרשו זה בעיר העתיקה. האהבה והאחדות שהיתה בין החסידים בלטה שם באופו מיוחד, כולם הרגישו שם כבני משפחה אחת, כאשר שמחת הזולת היתה שמחת כולם במלוא מובן המילה. לימים סיפר ר' יצחק מנדל כהן כי זאת שעמדה לו להתקרב אל אורו של רביה"ק, כאשר היה מרבה לבקר בבית מדרשו והאחדות החביבות שהייתה בין החסידים משכה אותו לטעום מנועם האור...

שוב נדודים

מכיון שהערבים היו יורים לעתים קרובות, ובית הכנסת לעלוב בו התפללו באותו הזמן כאמור, שכן במקום גבוה וחשוף לירי, עברו החסידים להתפלל בישיבת "שערי שמים" הנמצאת מול שער בתי מחסה אשר נוסדה בבית שבו נולד האריז"ל שהתקיימה ברחוב אשר ממערב לבתי מחסה (בימינו רחוב גלעד 8) והייתה מוגנת יותר. אך כדי לא לאבד האחיזה בבית הכנסת לעלוב, התפללו חסידי ברסלב בשני המקומות לסירוגין.

עדות לכך אנו מוצאים בדברי הרה"ח ר' שמואל הורביץ זצ"ל ביומנו: "וכן ביום הכיפורים היה הישיבה מלא מפה אל פה כי כל אנ"ש מכל ירושלים באו להתפלל יחד וכן בחג הסוכות התפללו בישיבה, ואז בהושענא רבה היו המאורעות שהערבים הטילו מצור על העיר מכל הצדדים והיריות נשפכו עלינו מכל צד וכו' ואח"כ עזר השי"ת ונעשה שקט ויכולנו לילך לבית מדרשו, אבל אז נפלגה בין הדיעות כי דעת אנ"ש להתפלל כבר בישיבת שערי שמים כי קרוב ומה לנו בבית מדרשו אשר מסובבת בקליפות ערילות וכו' ואחרים מאנ"ש הזקנים אמרו כי אל לנו להזניח את בית מדרשו כי יש בה כמה מעלות טובות ואם יזניחו אותה יקחו

אותה אחרים ונשאר קרח מכאן ומכאן כי הישיבה לא שייכת לנו ומתי שירצה יגרש אותנו משם ואת בית מדרשו יקחו אחרים אם לא נתפלל שם וכו' ועל כן נפלגו אנ"ש בעיר.

בשבת היו הזקנים מאנ"ש מתפללים בבית מדרשו והצעירים והחדשים עם ר' אברהם (שטרנהרץ) היו מתפללים בישיבה (שערי שמים) כי לא רצו לזנוח הישיבה לגמרי וכן התנהג זמן רב והרבה פעמים אלו רצים לכאן ואלו רצים לכאן והיו מסובבים מכאן לכאן ומכאן לכאן, ועד שנתפשרו בחול להתפלל בישיבה ובשבת ויום טוב בבית מדרשו ועל ראש השנה חשבו להתפלל בישיבה כמו אשתקד" (ימי שמואל ח"ג פרק ק"ח)

חיפוש ביהכ"נ קבוע

הרה"ח רבי אברהם שטרנהרץ (שעלה לא"י בחודש אדר תרצ"ו ואחר תקופה שהיה גר בבתי אונגרין עבר לגור בעיר העתיקה) ראה את דלותם של בני הישוב ואת המחסור המשווע של החסידים לבית מדרש משלהם, הוא כאב מאוד את היותם נשענים על חסדי הזולת ומעתיקים מקום תפילתם ממקום למקום, מחפשים ומבקשים להשתמש במבנה כזה או אחר כדי לקיים בו מניין משלהם, אי לכך החליט ר' אברהם שיש לפעול ולהעמיד על כנו בית כנסת מסודר לחסידי ברסלב בעיר העתיקה, הוא נרתם למשימה והחל לגייס ממון עבור שכירת מבנה מתאים. החלטתו לשכור מבנה קרמה עור וגידים אולם המהלך לא היה קל ובנתיים המשיכו החסידים לנדוד ממקום אחד למשנהו. ועל כך בפרק הבא בעז"ה.

מקורות: הקלויז, מורה דרך, מאה שנות פעילות כולל וורשא בעיר העתיקה, דעם רעבינ'ס חיידער, ספר כיסופים, ימי שמואל, 'אוצרות' ראש השנה תשע"א.

<< המשך לקדושים אשר בארץ

רוזנברג שככל הנראה גם הוא שם בדוי), אף העניק לקובץ תאריך של "ניסן תשנ"ז" ובו הביא מאמר על תולדות השל"ה, כשבתון המאמר השחיל בדרך אגב את המילים הדמיוניות מהספר הדמיוני אמרי יצחק... אך הפעם הנסיון לשלוח זאת למערכות תורניות לא צלח, הללו בס"ד לא נפלו בפח...

סליחות בכל ימי השבעה

יצוין כי היארצייט של י"א ניסן גם עומד בסתירה לעדות נין השל"ה, הלא הוא הגאון ר' אברהם סג"ל הורוויץ דיין דפוזנא (בן ר' ישעיה בן ר' שעפטיל בן השל"ה) שהדפיס בשנת תע"ז את הסליחות שציוה השל"ה לומר במשך ימי השבעה, ומעיד בזה הלשון: "אמר אברהם הלוי הורוביץ, אלו הם הסליחות של הגאון הרב הגדול מוהר"ר ישעיה סג"ל שנפטר בארץ ישראל תקנ"ט לאומרים עליו, ונאמרו עליו בשבעת ימי אבלו, ובתשלום השנה, אשר יסד אותם הוא הרב ז"ל, ה"ה ע"ד הקבלה, מלבד שגם תיכף לקבורתו עליו נאמרו בכוונה ובדמעה רבה בטבריה, ופה צפת נאמרו בשבעה, ובתשלום חודש ושנה".

מכאן לכאורה שהשל"ה לא נסתלק ב"א ניסן, כי לא יתכן שאמרו סליחות בכל ימי השבעה, שהם כוללים את ימי חג הפסח, מה גם שאין אומרים תחנון בכל חודש ניסן וכ"ש סליחות. אם כי אין זו ראייה מוכחת, שכן יתכן שכוונתו על

ימי השבעה הראשונים, אולם באופן כזה היה עליו להזכיר זאת לפחות ברמז שנאמרו עד החג וכדו'.

...

אם כן אין לנו כל ידיעה באיזה יום הסתלק השל"ה הקדוש. אמנם ישנה השערה נוספת שהוא הסתלק בחודש טבת, כפי שמוצא בספר "תולדות משפחת הורוויץ" (קראקא תרפ"ח), וזאת על פי כותבי תולדותיו של השל"ה המביאים שהוא ברח מירושלים לטבריה בחודש טבת. אך מעיון מדוקדק יותר במקורות, לא כתוב שם כלל שנפטר מיד לאחר מכן, ומשמע שעוד האריך לחיות כמה שנים בטבריה (וכפי שהרחיב בזה הרב וקשטיין במאמרו).

לסיום ניתן אולי להעניק "פיצוי" לכל אלו שנוהגים לנסוע לקבר השל"ה ב"א ניסן, היות שיש מקור אחד שהבאנו מקודם כי הרמב"ן נקבר בסמוך להרמב"ם בטבריה, אם כך יתכן שהם מתפללים בעצם בסמוך לקבר הרמב"ן ביומא דהילולא דיליה החל גם הוא ב"א ניסן...

וכפי שכתבנו בתחילת דברינו, זכות השל"ה בוודאי תעמוד לכל מי שיתפלל על ציונו, ולכל מי שילמוד ספריו וידליק נר עבורו, גם אם אין זה ממש יום היארצייט האמיתי.

זכות הצדיקים הרמב"ן והשל"ה הקדוש יעמוד לנו להוושע במהרה בגאולת עולמים בב"א.

אור פניך עלינו נשא...

בסימן "מתאחדים" בכל תהלוכות השבת // האברכים
מציינים: שבת כזו יישאר חרוט בלבנו זמן רב // רשמים
והרגשות הלב משבת התאחדות פרשת שקלים במירון...

מתאחדים בכיסופים

כפי שכתבנו בגליון הקודם, התאחדו כלליות האברכים בגעגועים וכיסופים לקיים שוב את השבתות הנפלאות של איחוד האברכים, ואכן במסירות עילאית של גבאי ופעילי האיחוד, זכינו לשבת נפלאה ומיוחדת מאין כמוה, כאשר העידו האברכים, וראה להלן.

להעלות על הכתב את הרגשות הלב והתרוממות הרוח לה זכינו ביותר משלושים השעות של התאחדות והתעלות, יהיה קשה עד בלתי אפשרי, להביא את אמיתות המכוון, שכן לאלו שזכו בוודאי יאמרו כי זהו אפילו לא על קצה המזלג... אולם בכל זאת שיינסנו עטנו, כדי לתת ולו טעימה כל דהו, במיוחד לאלו שלא זכו, לא רק שידעו כמה הפסידו... אלא שיהיה להם נגיעה והרגשת שייכות והתקשרות בהתאחדות הנפלאה ולטעום מפירותיה המתוקים שבודאי יימשכו לזמן זמנים טובא.

מתאחדים בנסיעה

באמת אמרו כי השבת כבר מתחילה מערב שבת; הנסיעה בצוותא, האהבה והדיבוק חברים בכל משך הנסיעה מלפניה ולאחריה, הם לא רק חלק בלתי נפרד משבת ההתאחדות – אלא כל כולה התאחדות והתעלות. האברכים מתאספים ברחוב שבטי ישראל בשעה המיועדת, בחיות ובהתלהבות. את פניהם מקבלים פעילי האיחוד הנמרצים בהארת פנים.

באוטובוס מקבלים את "סדר הלימודים" - חוברת מיוחדת ובה פרשת השבוע עם פרש"י, הלימודים היומיים בליקוטי מוהר"ן, ליקוטי הלכות, גמרא ומשנה ברורה. כמו כן חולק הגליון המפואר שהופק במיוחד עבור שבת זו בשם "החבורה".

האברכים עוסקים בשיחת חברים, אחרים מתבודדים עם בוראם ואלו יושבים ולומדים כהכנה לשבת. הנסיעה מתנהלת על מי מנוחות כשבדרך נשמעים דברי הכנה לשבת קודש מפי חברינו היקרים ר' חיים צ'ציק ור' אהרן גרומן אשר מעוררים את הציבור על רוממות השבת ובפרט שבת התאחדות כזו.

לפתע, האוטובוס נעצר, הנהג מודיע על פנצ'ר בגלגל... כמה מהאברכים יורדים לריקוד להמתקת הדינים, עד הודעת הנהג על המשך הנסיעה וביטול המניעות...

הזמן חולף ביעף, באופק כבר רואים את הרי מירון המתנשאים לגובה, והלבבות מתרוממים יחד עם פיתולי העליה המתמשכים. מקצות האוטובוס נשמעים זמזומי "בר יוחאי" וניגוני מירון. והנה עומדים אנו במעלה ההר.

באחדות מופלאה מתארגנים בחדרים, כשכל אחד עוזר לחבירו למצוא את חדרו ולהיות לעזר בכל הנצרך. בחדר האוכל מחכה כבר 'טועמיה' כדי המלך, להשיב את הלב. הזריזים כבר עולים לציון הרשב"י, חבריהם הולכים לטבול לכבוד שבת.

המתחם נערך כראוי לקראת שבת; על דלתות החדרים תלויים מודעות של סדרי השבת וכן מודעות מיוחדות עם הכותרות: "מתאחדים בחצות", "מתאחדים בזמירות" ו"מתאחדים בחבורות

את המודעות: "מתקשרים, מתאחדים ומתכשרים", כשהוא מדגיש את המשך השיחה: "ולא כשרים בלבד, אלא אפילו צדיקים וטובים..." שכן אפשר לראות הרבה אנשים שמבחוץ הם נראים כשרים יותר, אבל האמת, עיקר הכשרות של האדם נמדד ברצונות והכיסופים שבפנימיות לבו וזה העיקר מה שחשוב אצל השי"ת: נקודת האמת שבלב. ואילו החיצוניות נחשבת כ'לא' מול נקודת קטנה של אמת.

עם משנה התלהבות פוצחים כל הקהל "לכו נרננה" כשר' יחיאל גלינסקי מנעים בקולו הערב את מזמורי קבלת שבת ופיוט "לכה דודי". ב"מין ושמאל" שולבו ידי האחד בחברו בספונטניות כשלכם נושא את רגליהם בריקודים סוחפים.

לפני "כגונא" יוצאים בריקוד 'בר יוחאי' אמר ר' עקיבא' הן אתרא דמור הוא... ר' ישראל יצחק שפירא ניגש לפני העמוד לתפילת מעריב בנעימות ובהתלהבות, וההיכל כמרקחה. מיד אחר התפילה פוצחים שוב בריקוד נלהב 'שבעינו'... 'חידוש כמותו לא היה מעולם'...

מתאחדים בסעודה

אחרי תפילה מרוממת כזו, נראה כי אלמלא ציווי התורה היו האברכים מוותרים על הסעודות רק ממשיכים להתעלות בעבודת ה'. אולם כפי שגילה רבינו "אכילת שבת כולה רוחנית כולה קודש ועולה למקום אחר לגמרי" (ליקו"מ תנינא, י"ז) הרי שההגשה לסעודה נעשית בענין אחר לגמרי.

על יד שולחנות הערוכים בטוב טעם מוצא כל אחד את מקומו, איש על חברתו וחברתו.

בלב מלא התרגשות פותחים ב'שלוש עליכם' בניגון המקובל וממשיכים בתפילה שלאחריה "זכנו לקבל שבתות מתוך רוב שמחה..." ר' בנימין כהן מקדש על הכוס והפעילים מגישים בזריזות את כל הנצרך.

מיד לאחר ברכת המוציא מתחילים 'אזמור בשבחין' בהתלהבות – כפי שנהג רביה"ק. במשך הסעודה מנצלים האברכים להכיר יותר אחד את השני, להתחבר בחיבה יתירה, כאשר שיחת חברים ערה מתנהלת בין החברים.

הרה"ח ר' שמעון צבי שפירא מראשי החבורות מתבקש לישא מדברותיו, האברכים כולם מטים אוזן. במתק דבריו הוא מרחיב על חשיבות הארת פנים ועל מעלת קימת חצות כאן במקום קדוש זה. בהמשך מספר על בחור שנכנס בו דיבוק והגיע לר' חיים מוואלאזין כדי שיוציאו ויתקנו. והדיבוק סיפר כי התגלגל על חוב של כמה פרוטות, ברם על שאר עוונותיו מחלו לו כיון שקם חצות! וכן מעשה בבחור שעבר עליו מה שעבר עליו ויעצו לו לקום חצות וכל מצבו

השבועיות" – כשכל מודעה מעוררת עם השיחה "רק תחזיקו עצמכם ביחד, אז תהיו אנשים כשרים" "מתקשרים, מתאחדים ומתכשרים..."

מתאחדים בתפילה

ויצעקו אל ה' בצר להם... יודו לה' חסדו...

האברכים מסיימים את ההכנות האחרונות לקראת שבת קודש, ומזדרזים אל היכל התפילה, שמה כבר נמצאים מטובי האברכים עוסקים בליקוטי תפילות על שבת קודש, או בשאר לימודים, שיר השירים. בשעה היעודה מתמלא ההיכל עד גדותיו, ור' חיים צ'ציק מתכבד לגשת לפני התיבה לתפילת מנחה של ערש"ק. "הודו לה' כי טוב" – האברכים מתעוררים מתפילתו המלאה חיות והתלהבות.

לפני קבלת שבת פותח ר' ראובן שיף בשיחה קצרה לכבוד השבת. בדבריו מתייחס לקשיים המלווים כל ענין שעושים לכבוד רבינו הק', ודווקא כשיש קשיים הרי זה סימן שכוונתנו רצויה ואין זה סיבה לישבר רק להיפך... בתוך כך הוא מזכיר שיחת רבינו הק': "רק תחזיקו עצמכם ביחד, אז תהיו אנשים כשרים" ומתייחס ל'סלוגן' השבת שליוותה

כנהוג, כשההכנסות מוקדשים למען כיסוי ההוצאות המרובות. האברכים מבינים ומעריכים את העבודה שהושקעה בארגון השבת ורוכשים את העלויות עבור המארגנים וראשי החבורות.

בקריאת התורה נתכבד הבעל קורא הותיק דבית מדרשינו, ר' שלום אהרן צוקר שליט"א שגם נתכבד בברכת החודש.

לתפילת מוסף נישגש ר' שמעון צבי שפירא מראשי החבורות ומבעלי התפילה הנודעים בין אנ"ש בתפילתו הנעימה. כך זוכה הציבור ביוצרות של מוסף דשבת שקלים ליהנות מהנוסח הנפלא על "אור פניך" עם הסלסול והעריבות המיוחדת "ובצדק הגה..." שמקורו מהחסיד ר' שמואל צ'צ'יק זצ"ל. עם סיום התפילה פוצחים האברכים בריקוד "שירו לו... זמרו לו..."

האברכים נסובים לסעודת עתיקא קדישא, אחרי עבודת הלילה ביותרת התעוררות והתלהבות, הסעודה מתנהלת אחרת לגמרי.

במשך הסעודה לומדים סיפורי מעשיות משנים קדמוניות כנהוג, והר"ר אליעזר בורשטיין, ממייסדי מורשת הנחל ומהנושאים בעול השבת מתבקש לשאת את דברו. על אף שכפי הידוע אינו מרבה לדבר ברבים, אך מהתרגשותו מהערנסקייט נושא לבו את שפתותיו לעורר את האברכים בדיבורים נלהבים על הביטול לרביה"ק ולימוד ספריו הק'. בדבריו מתעכב בעניינו של הבערגער, אשר חיפש כל יום שלש עצים, שזה מרמז על הג' תפלות ביום. כן מעורר על הרצינות הנצרכת כשנגשים לתפלה, לבוא מוקדם, וכן לא ללמוד וכל שכן לא לקרוא עלונים, שכן 'עלון' ראשי תיבות: ע'ל ל'בככם ו'על נ'פשכם – זה לעומת זה... זמן התפלה צריך להיות מוקדש רק עבור התפלה, כמוש ראינו אצל אנ"ש בדור הקודם שישבו על מקומם מתחילת התפילה עד סופה בלא ספרים, ובדאי בלי להפסיק בשיחת חברים וכו'. כמוכא בליקו"מ (ס"ה, ב) שצריך לעשות אחד מכל התפילה כולה עיי"ש לשונו הזהב של רביז"ל.

מתאחדים בריקודים

בסיום דבריו האברכים אין ביכלתם לעצור בעד רגשותיהם ויוצאים בריקודים והמחאות כף בניגוני פורים. בתוקף

השתפר לטובה. לאחר דבריו פוצחים האברכים בריקוד נלהב.

הסעודה ממשיכה בנעימות, האברכים מתקשים להתנתק מהאווירה המיוחדת, אך ר' אליעזר קירשבוים - ממארגני השבת - מאיץ להזדרז כדי ללכת לישון ולקום חצות.

מתאחדים בחצות

"א יונגערמאן קען זיך פארבענקען צו השי"ת אין א פרייטיג צונאכט'ס ער זאל נישט וויסן אוואו די נאכט איז אהין געקומען"... שיחתו של רביה"ק מקבלת משנה תוקף, כאשר האברכים יודעים כי זה ההזדמנות שלהם לקיים זאת בפשיטות.

שעת חצות. האברכים קמים משנתם בזריזות ויחדיו הולכים אל עבר ציון ר' יוחנן הסנדלר, שם מתוועדים בשירי התעוררות ודביקות, כש"מים רבים – מהגשם השוטף – לא יוכלו לכבות את האהבה..."

לאחר מכן מתפזרים להתבודדות, מי במערת הציון וסביבותיו, ומי בשדה, וכדברי רבי שמואל שפירא: "ברוך אתה ב'עיר וקדיש', וברוך אתה ב'שדה'".

לאחר טבילת מקוה, חוזרים האברכים אל היכל התפילה, לתפילת שחרית של שבת קודש בצוותא.

בחוץ רק עלה השחר, ובפנים רותח כחום היום. אולם התפלה מלא מפה אל פה, קול התפלה הולך וחזק, "כי כל פה לך יודה ... וכל הלבבות ייראוך וכל קרב וכליות יזמרו לשמך..."

ר' זלמן נפתלי'ס נישגש ל'שוכן עד', אך האברכים אינם כאן כי אם מרחפים טפח וטפחיים מעל הקרקע ומתקשים להתנתק מתיבות התפילה שממנה מקבלים את עיקר החיות. בלית ברירה מוכרחים להשתק את הקהל כדי שיוכלו לשמוע את החזן.

לפני קריאת התורה מוכרים את העלויות

מתאחדים בחצות!

הפליג סעם רבינו ז"ל מגדול הארץ קדושת שבת ואמר: "א יונגערמאן קען זיך פארבענקען צו השי"ת אין א פרייטיג צונאכטס ער זאל נישט וויסן אוואו די נאכט איז איהם אומגעקומען"

בשעה: 2.30

יוצאים יחדיו לעבר ציון ר' יוחנן הסנדלר לכסוף להשי"ת מתוך ניגוני התעוררות ודיכיות ושירה התבודדות בשדה הסמוכה

אברך יקר!

התחנצות והדיכיות שאפשר להריש בחצות ליל שבת קודש איננו בשום זמן אחר! חצות ליל שבת ויקהל תשע"ט לא ריתה מעולם ולא תהיה עוד! אל תהיו שלימוליקעס!!!

מתקשרים מתאחדים ומתכשרים

"רק תחזיקו עצמכם ביחד, אז תהיו אנשים כשרים"

מתאחדים בזמירות!

חבר יקר!

רבינו הק"י היה אוהב מאד את העבודות הפשוטות של סתם בני אדם

והיה מזוהר ומוכיח לומר זמירות בשבת

כי עיקר היהדות הוא בפשיטות ובתמימות גמור"

נעזר את לבנו לאהבת ויראת ה' ע"י השירות והזמירות!

מתקשרים מתאחדים ומתכשרים

"רק תחזיקו עצמכם ביחד, אז תהיו אנשים כשרים"

מתאחדים לא רק בשבת!

אברך יקר!

זכינו לשבת שכולה אחדות, מלאה וגדושה בעבודת ה',

התקשרות והתכשרות.

ועכשיו!

זה הזמן להחליט פה אשב כי איתיה!

המקום שלי עם אנשי רבינו הקדוש!

לבי עם עובדי השם!

רצוני להיות מאוחד ומקושר עם אנשי שלומינו

בעבור דבר אחד ויחיד:

לקבל בלבי ובנפשי

אורו של רוח אפינו רבינו הק"י!

מתקשרים מתאחדים ומתכשרים

"רק תחזיקו עצמכם ביחד, אז תהיו אנשים כשרים"

האברכים נראים כשרויים בעולמות אחרים, העייפות מהם והלאה, באחדות ואהבת חברים משוחחים בהתפעלות על השבת הנפלאה לה זכו.

כך המה חוזרים לביתם עמוסים וגדושים במטענים רוחניים בלתי נדלים, מלאים בשיחות התעוררות והתחזקות ובעצות מעשיות מוכנים ומזומנים לקבל את אור הצדיק ביתר שאת ע"י האחדות וההתחזקות להשתתף בחבורות השבועיות ביתר קביעות להוסיף עוד כהנה וכהנה.

(כיום, לאחר כמשלש חדשים מאז השבת, אפשר לומר כי אכן אנו עדים לריבוי האברכים בחבורות השבועיות ובפעילות החודשיות. כה לחי!

אכן כפי שזעק אבן

מקיר במודעות הנפלאות במשך השבת: "מתאחדים לא רק במירון!"

בתקווה שיקויים בנו מה שאמר רבינו הקדוש: "רק אתם תחזיקו עצמכם ביחד אזי תהיו אנשים כשרים, ולא כשרים בלבד אלא אפילו צדיקים וטובים תהיו" אמן ואמן.

הריקודים כטוב לב בני המלך – מאן מלכי רבנן – ביין ההונגרי "אז זיי זענען שוין זייער פריילאך גיווארן", קפצו שלשה מהאברכים על ראש הספסל לשמח את חבריהם במיני צחוק ושינוי לבוש, אלא שעמלק, אשר עיקר כוחו הוא ע"י העצבות, נבהלה נפשו מרוב שמחתנו, ולא אבה להסכים שמתעלמים ממנו ומיגונו לגמרי ודוחפים אותו באמת השמחה שברגלם... שמט איפוא את הספסל מתחתם וקיים בעצמו את ה"ונהפוך הוא" כשחברינו היקר הי"ו שחלק ניכר מקיום השבת היא בזכות מסירותו – נחבל קשות בגבו...

למרות הפציעה מקיימים את דברי המלך במעשה י"ג: "בכן זאלסטו זעהן אז דו זאלסט נישט האבן קיין עצבות אז דו וועסט אראפ פון... און אז דו וועסט פריילאך זיין, וועל איך משונה פריילאך זיין"... הריקודים נמשכים, אבל לבות האברכים בל עימם, בדאגתם לשלום אחיהם.

לאחר הסעודה חוזרים האברכים לתנומה קצרה כדי לצבור כח להשתתחות נוספת על הציון הק'. לפני מנחה מקיימים 'עונג שבת' סביב שולחנות ערוכים להשלמת מאה ברכות.

...

בני היכלא דכסיפין, למחזי זיו דזעיר אנפין...

בכיסופים מוגברים ובהתלהבות מחודשת מתאספים לתפילת המנחה. לפני העמוד ניגש ר' צבי אריה מיימון, לאחמ"כ נוטלים לידיים ומסבים לסעודת רעוא דרעוין.

הזמירות מרקיע שחקים בניגונים המעוררים כנהוג בין אנ"ש.

הרה"ח ר' מאיר קרליבך שליט"א מתכבד ללמוד מתורת רביה"ק. בדבריו הוא מרחיב לדבר בענין התפלה. אחרי כן מוסיף דעת על דבר הנחיצות לכל אחד ואחד להשתתף בחבורה בקביעות מדי שבוע.

לאחר תפילת מעריב מבדיל ר' מאיר קרליבך על הכוס. האברכים מזדרזים לסדר את החדרים, ועולים אל היכל הציון הק' לאמירת תיקון הכללי לרפואת חברינו היקר שיחי'. עם סיומה חוזרים לסעודת מלוא מלכה בצוותא.

מתאחדים, לא רק במירון

את הזמירות של סעודת דוד מלכא משיחא משוררים על האוטובוס בדרך חזור בחיות והתלהבות "נהלני לציון קודש גורלי..."

על אם הדרך משמיע חברינו היקר ר' לוי יצחק צוקר סיכומו של השבת בדרכו המיוחדת.

מתקשרים מתאחדים ומתכשרים

"רק תחזיקו עצמכם ביחד, אז תהיו אנשים כשרים"

אכילא בחבורות האברכים

להשיב את לבם במיני מגדים, פירות ואגוזים ועוד. הרה"ח ר' נתן ברנש"י שפירא נשא דברים בענינא דיומא, כאשר הוא נענה לנוכח השפע והשולחנות הערוכים, כי כשמתפללים כראוי יורד הרבה שפע... (ראה תורה ט' ועוד).

האברכים ציינו לשבח כי זה הפעם הראשונה שמקיימים פעילות מטעם איחוד האברכים בימי חול המועד פסח, והדבר נותן טעם לשבח להתעלות ביתר שאת בהתאחדות ובהתחזקות בהליכה וקיום דרכי ועצות רביה"ק בתמימות ופשיטות.

הודעות חשובות אודות החבורות השבועיות

בחודשי הקיץ עקב כך שהשקיעה מתאחרת, להלן שינויי הזמנים בחבורות כדלהלן:

חבורות אלו מתקיימים מיד לאחר תפילת מעריב; חבורת יום שני, ע"י הרה"ח ר' שמעון צבי שפירא. חבורת יום שלישי למקורבים. חבורת יום רביעי, ע"י הרה"ח ר' ראובן שיף (משך החבורה יהיה קצר מהרגיל)

חבורת יום שלישי צהריים, ע"י הרה"ח ר' נתן יוסף בורשטיין, בשעה 3.45.

חבורת יום חמישי ע"י הרה"ח ר' מאיר קרליבך תתקיים בשעה 6.00

יצאו מחזקים ומרוממים מאוד.

מתאחדים בעבודה - תפילה בכח ביום ד' דחווה"מ פסח

"צריכים לקיים זאת בתכיפות יתר"... "הלוואי שהיה כך כל יום"... אלו היו הדיבורים ביום רביעי ד' דחווה"מ פסח לאחר המעמד תפלה בכח בבית מדרשנו הגדול מא"ש, שהרעיד את הלבבות וחדש את החיות שמקבלין על ידה.

"המנין שלכם היה בוקע רקיעים" (חי"מ שלא). אין יותר מתאים משיחה זו לבטא את מה שהיה במעמד תפלה בכח ביום רביעי ד' דחווה"מ פסח בבית מדרשנו הגדול. קדמו לכך מודעות ענק - כהמשך לקמפיין ה"מתאחדים" שהחל בשבת ההתאחדות במירון בסימן; "מתאחדים בעבודה", עם שיחות ודיבורים על עבודה שבלב זו תפילה וכדברי רבינו הק' (חי מוהר"ן תקנ"ח): "העבודה הגדולה שבגדולות היא התפלה".

כדי לסכל מראש את עצת היצר, שבימי חול המועד ישנם כאלו המאחרים שבת במסיבת רעים איש על משפחותיו, השכילו פעילי האיחוד לקיים את מעמד התפילה בכח עם מנין התפילה בזמן קרי"ש. אך לכבוד המעמד, וכדי שיוכלו להתפלל בכל הכח הוקדמה שעת התחלת התפילה בעשר דקות וכפי שהתפרסמו דבריו של הרה"ח ר' לוי יצחק בנדר: "מ'דארף לאזן פערציג מינוט".

בשעה היעודה, היתה היכל בית המדרש מלא מפה לפה, כדי לקיים בפשיטות מה שאמר רבינו "בפסח צועקין בתפילה". קול התפילה נשמע למרחוק, סוחף איתה את כלליות המתפללים לצעוק את תיבות התפילה בקול בכח ובכוונה.

עם סיום התפילה המרוממת, התאספו האברכים בהיכל הכולל,

כנס 'הכנה דרבה'

לקראת ימי הפורים הק'

כמאה אברכים התאספו ובאו כדי להכין את נפשם לקראת חג הפורים הק' הקרב ובא.

הכנס התקיים בעזרת נשים החדש בליל תענית אסתר שהוא גם יומא דהילולא של הרב מטשערין זיע"א.

פתח בדברים הרה"ח ר' ראובן שיף מהיראה עלאה דעלאה שראו אצל אנשי שלומינו בדורות הקודמים בעת קריאת המגילה.

דברים חוצבים להבות אש נשמעו מפי הרה"ח ר' נתן נפתלי בורשטיין שליט"א שהתחיל את דבריו עם סיפורים קדישין מבעל ההילולא זצ"ל, על גודל התבטלותו למוהרנ"ת וכן על חיבור ספריו אח"כ דיבר איך היה נראה יום הפורים בדור העבר מזכרוננו וכן מה ששמע מאביו ר' נחמן ישראל זצ"ל ובפרט איך היו נראים אנ"ש זצ"ל בעת כשנכנס היין ויצא הסוד, האברכים

התודה והברכה

בצאתנו מה"שבת התאחדות" הנפלאה
אשר אור הנח ונח נשכ בה במידה מרובה
ומלא חפניים התעוררות והתחזקות קיבלנו בברכה
הננו לפרסם שמות העוזרים והמסייעים בכל מידה נכונה
למען הצלחת השבת והחבורה
וזאת למודעי, שרבים מהמשתתפים עזרו בשמחה
בענינים שונים, והרשימה ארוכה

בראש ובראשונה

הנהלת "מורשת הנחל" שיחי'

אשר נטלה על עצמה מחצית מההוצאות בעין טובה

פעילי איחוד האברכים

כל אחד בשמו הטוב לברכה

ועליהם העומדים על הפקודים

הר"ר אליעזר קירשבוים הי"ו

הר"ר ישראל נחמן פראנק הי"ו

ואתם עמם כל אחד מבני החבורה
שהושיט יד עזרה בכל עת ועונה

קובעים ברכה לעצמם בחיבה

**התורמים החשובים
להוצאות השבת ברוח נדיבה**

ואחת היא להם ברכה:

הר"ר שתזכו תמיד לשבת באהלי תורה מתוך הרוחה

וללכת בדרכי רביה"ק בתמימות הכוונה

בהתאחדות ואהבת חברים נאמנה

ובמהרה נזכה לעלות לציון ברננה

המברכים מקרב לב פנימה

האברכים

סימן טוב ומזל טוב

ברכת מזל טוב חמה ולבבית
שלוחה בזאת קדם ראש החבורה
המסור, להאיר דרכינו בבהירות
נפלאה בדרכי רביה"ק הננמ"ח
זיע"א ובקיום עצותיו הקדושות,
מראשי ומנהלי חבורותינו הק'
בכל כחו ואונו, עומד לימין איחוד
האברכים בעצה ובמעש ועמוד
התווך בכל הפעילויות

הר"ר

ראובן שיף שליט"א

לרגל השמחה במעונו בהיכנס בנו

כמר שמואל נ"י

לנועם עול התורה והמצוות

יתן ה' שובע שמחות באהליו,
לרוות מלא חפניים נחת דקדושה
מכל יוצאי חלציו, להמשיך
בפעליו הברוכים לכבוד רבינו
הק', מתוך הרחבת הדעת
וסייעתא דשמיא. ויעמוד לו זכות
רבינו הק' להתברך בשפע ברכה
והצלחה ברו"ג, ולראות ברכה
בעמלו לתפארת שם הצדיק.

המברכים מקרב לב ונפש

איחוד האברכים

חבורת יום רביעי

וואלה יעמדה על הברכה

חברינו וידידנו היקרים שיחי' אשר הרימו את נדבת לבם עבור הוצאות הגליון

ר' משה בנימין אנשין הי"ו
לרגל השמחה אצל אחיו

ר' שמואל מאיר אנשין הי"ו
ור' אליעזר זוסיא גודלבסקי הי"ו
לרגל השמחה אצל גיסו/אחיו

ר' נתן וולרשטיין הי"ו
לרגל השמחה אצל החברותא ר' יחיאל צבי שפירא הי"ו

ר' נ. ש. הי"ו לברכה והצלחה

ר' משה אריה רוזנטל הי"ו
לרגל השמחה בהולדת הבת למזל"ט

ר' שלום פראנק הי"ו
לרגל השמחה בהולדת הבן למזל"ט

ר' אלכסנדר שפירא הי"ו
לרגל השמחה אצל חותנו בהולדת הנכדים

ר' שמואל מאיר חשין הי"ו
ר' אלעזר מנחם מנדל פיין הי"ו
לרגל שמחת החלאקה לבנם

לתרומות והנצחות בעת שמחה או לעי"נ
נא לפנות לר' אברהם יצחק בלום, 05485-61903

אברך יקר, קח חלק בהוצאות הגליון וזכה לך ולחברריך!

התורה הזמנית

תודה זו - ואלה המשפטים

ברכת מזל טוב חמדה ולבבית שלוחה בזאת לחברינו היקרים

ר' שמואל אטינגר
ר' נפתלי גלינסקי
ר' יואל משי זהב
ר' צבי רייכר
לאירוסים
צאצאיהם

ר' שמואל מאיר חשין
ר' ראובן שיף
להכנס הבן לעול תורה
ומצוות

הרה"ג ר' בצלאל גלינסקי
לנישואי הבת

ר' יעקב נתן אנשין
ר' שמואל נחמן גודלבסקי
ר' שלמה גלבך
ר' יחיאל צבי שפירא
ר' אברהם צוקר
ר' ישראל נחמן אנשין
ר' משה אריה רוזנטל
להולדת הבנות

ר' ישראל סיעה ר' משה
גרובר ר' נחמן ברש"מ חשין
ר' יחיאל יהודה חשין ר' מאיר
ווייס ר' אפרים שמחה קניג ר'
משה קליגר ר' נחמן ברגר
ר' שלום פראנק ר' יעקב ברי"נ
רוזנבלט ר' שמחה ראובן פישר
להולדת הבנים